

การจำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด

Student Parents' Opinions toward Lower Secondary Level Students' Desirable
Conducts, Phonprachanukul Municipality School, Phon District,
Khon Kaen Province

สุเมตร์ เทพโสภะ^๑

Sumate Thepsopa

พระครูปราโมทย์สีลคุณ

Phrakhrupramotseelakula

ทองเปลื้อง อภัยวงศ์

Thongpluang Apaiwong

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีความมุ่งหมาย ๑) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ๒) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นที่เรียน ต่างกัน และ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษา จำนวน ๑๙๑ รูป/คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามเพศและระดับชั้น จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน ๒๐ ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ๑) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นที่เรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่าง

คำสำคัญ : ๑.การจำแนก ๒.คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๓.นักศึกษา ๔.ตามแนวพุทธ

ABSTRACT

The purposes of this thematic paper were as follows: ๑) to study lower secondary level students' desirable conducts according to opinions of their parents, whose children were studying at Phonprachanukul Municipality School in Khon Kaen province's Phon district, ๒) to compare their desirable conducts based on their parents' opinions, resting on the latter's differing genders, ages and careers and, ๓) examine suggestions on the former's desirable conducts based on the latter's opinions. The sampling group employed for the research comprised ๑๙๑ student parents, selecting it by means of stratified sampling following the former's genders and the year classes, then carrying out the selection by way of proportionately

^๑ อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Email : Thepsopa@gmail.com

simple random sampling through drawing raffles. The instrument used for collecting data was the five rating scale questionnaire containing twenty questions, in which each of them was endowed with the power of discrimination between ๑๙๙ and ๕๑๙, and the reliability for the entire questionnaire at ๐.๘๕. The statistical tools utilized for computing data encompassed mean, standard deviation and testing the research hypothesis with F-test (One-way ANOVA). **The research results were found as follows:** ๑) Lower secondary level students' desirable conducts based on their parents' opinions on them for their children studying at the school were rated average in the overall aspect. ๒) The hypothesis testing results found that no significant differences in the overall aspects over student parents' differing genders, ages and careers were shown correlated with student parents' opinions toward lower secondary school students' desirable conducts.

Keywords: ๑.Classification ๒.Desirable traits ๓.Students ๔. According to Buddhism

๑.บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรมการสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องต้งามเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ยึดความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จะเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมอยู่ด้วย โดยสถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชน กำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมโดย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่สถานศึกษากำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียนเพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนจึงต้องวางแผนและดำเนินการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่ต้งามให้เกิดขึ้น พร้อมทั้งหาแนวทางในการส่งเสริม จริยธรรมที่ต้งามเหล่านั้นให้มีระดับคุณธรรมที่สูงขึ้นเพื่อจะได้เป็นคนดีของสังคมต่อไป การส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนมีความสำคัญมาก เพราะเป็นวัยแห่งการรับรู้ และเรียนรู้ทางจริยศึกษาที่เหมาะสมได้ถาวรและการสอนจริยธรรม เป็นกรรมวิธีในการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่เด็ก การสอน จริยธรรมในโรงเรียนจึงต้องเอาใจใส่กับสิ่งต่อไปนี้ คือ การสอนจริยธรรมต้องมุ่งที่จิตใจ ไม่ใช่มุ่งควบคุมคำพูดและการกระทำ ต้องช่วยพัฒนาธรรมในจิตใจผู้เรียน ครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจนเกิดความซาบซึ้งเพื่อโน้มน้าวจิตใจเด็กให้เกิดความสนใจและครูควรกระทำตนเป็นตัวอย่าง สร้างศรัทธาแก่เด็กและ

เรียนรู้สภาพส่วนตัวนักเรียนเท่าที่สามารถทำได้ ต้องมีการเตรียมการ ดำเนินการสอน ทบทวนและสรุปย่อ สามารถจุดใจเด็กให้สนใจ และมีบทสรุปที่ประทับใจเด็ก นอกห้องเรียนต้องการสอนคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ในทันทีที่โอกาสอำนวย แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ กำหนดให้ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิด จนถึงผู้สูงอายุโดยการจัดบริการการศึกษาการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกช่วงวัย ด้วยหลักสูตร การศึกษาในทุกระดับที่มีมาตรฐาน ด้วยรูปแบบและ ช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละ ช่วงวัย สื่อการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดรูปแบบ เวลาและสถานที่และเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคนทุกกลุ่มเป้าหมาย แหล่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษาและชุมชนที่มีคุณภาพ สนองความต้องการความสนใจในการศึกษาเรียนรู้และระบบการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น เหมาะสม พร้อมด้วยระบบการผลิตและพัฒนาครู ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้คน ทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพในโลกศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์(นพมาศ ธีรเวคิน, ๒๕๓๔.)

และมาตรฐานวิชาชีพในโลกศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิต สาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามที่ตั้งใจได้คาดหวังไว้นั้นจะต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และมีทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่สร้างปัญหาให้กับตนเองและสังคมโดย ส่วนรวม มีความเป็นไทยรู้จักอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน แต่ความเป็นจริงที่ เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน พฤติกรรมของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย ได้เดินสวนทางจากความคาดหวังของสังคมไทย กล่าวคือ ชอบทำตนเองให้เป็นจุดเด่นในทางเสียหาย ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สังคมกำหนดไว้ ไม่รักษาความเป็นคนไทยวัฒนธรรมไทย มี พฤติกรรมเบี่ยงเบนในเรื่องการอยู่ การกิน และการแต่งกาย ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวได้แทรกซึมเข้าไปสู่นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช ด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช เป็นวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปริญญาตรีถึงระดับชั้นปริญญาเอก ปัจจุบันมีนักศึกษาทั้งสิ้นจำนวน ๘๒๖ รูป/คน นักศึกษาที่เข้าเรียนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มาจากเขตพื้นที่บริการ มหาวิทยาลัย ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาโดยกำหนด ปรัชญาของมหาวิทยาลัยไว้ว่า “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึง ความสำคัญในการส่งเสริม ให้นักศึกษาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้มีความรู้และทักษะในศาสตร์ต่างๆ ตามช่วงของวัย บนพื้นฐานของความเป็นไทยและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

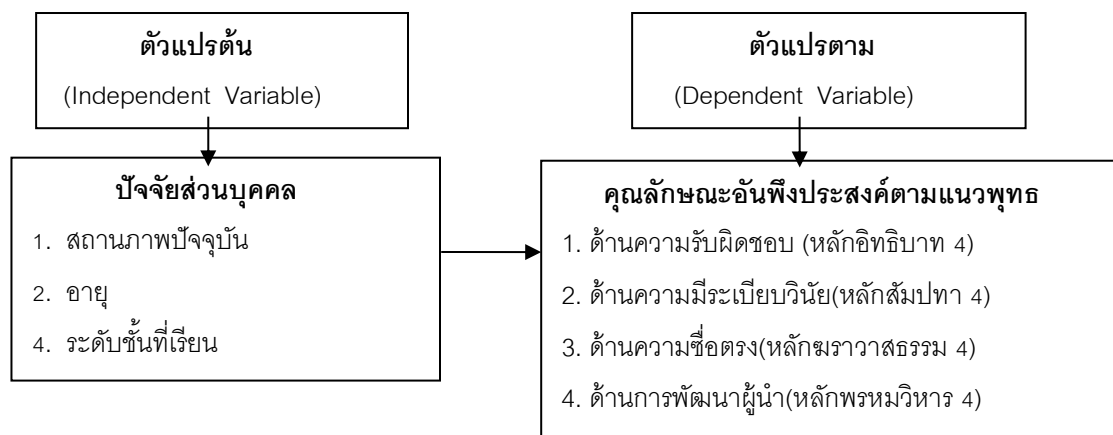
จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตาม แนวพุทธ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช จะทำให้ได้ข้อเสนอนำมาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตาม แนวพุทธ ซึ่งสอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย ปรัชญา และวิสัยทัศน์ ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มี “ความรู้ทางโลก และความรู้ทางธรรม” มีความหมายว่า อบรมสั่งสอนนักศึกษาทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา ให้ เป็นคนเก่ง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขพึ่งพาตนเองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช
๒. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช ที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นเรียน ต่างกัน
๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช

กรอบแนวคิด

งานวิจัยเรื่อง การจำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนี้ ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพปัจจุบัน อายุ และระดับชั้นเรียน ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังแผนภาพที่ ๑ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง การจำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๑ ประชากร

ได้แก่ นักศึกษาบรรพชิต และนักศึกษาคฤหัสถ์ จำนวน ๓๘๐ รูป/คน ปีการศึกษา ๒๕๖๐

๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักศึกษาบรรพชิต และนักศึกษาคฤหัสถ์ จำนวน ๑๙๑ คน ซึ่งได้มาจากการใช้กลุ่มประชากรตามข้อ ๓.๑.๑ แล้วเทียบตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่(R.V.Krejcie & E.W.Morgan, ๑๙๗๐)

๒. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

๒.๑ คำนวนจำนวนตัวอย่างตามจำนวนประชากรมากน้อย ตามตัวแปรอิสระ เพศ และอายุ ที่ปรากฏตามตาราง ๑

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศและอายุ

อายุ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
๑๘-๒๒ ปี	๕๖	๓๒	๘๘	๒๘	๑๖	๔๔
๒๓-๒๗ ปี	๑๐๒	๖๐	๑๖๒	๕๑	๓๑	๘๒
๒๘ ปีขึ้นไป	๗๖	๕๔	๑๓๐	๓๘	๒๗	๖๕
รวม	๒๓๔	๑๔๖	๓๘๐	๑๑๗	๗๔	๑๙๑

๒.๒ สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก (Lottery Method) แบบไม่ทดแทนจนได้กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ ตามที่ปรากฏตามตารางที่ ๑

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งแบบสอบถามออกเป็นสามตอน ดังนี้
ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นที่เรียน เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอรัญญิธ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็นห้าระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ เพื่อวัดระดับความคิดเห็น

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา ตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอรัญญิธ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

๔. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้วางแผนดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับดังนี้

๔.๑ ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัย และขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม

๔.๒ ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบเครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔.๓ จัดทำเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง

๔.๔ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๒ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโครงสร้างและเนื้อหา(Construct and Content Validity) ถูกต้องตามหลักวิชาการและในด้านภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา

๔.๕ นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index = IOC) ของแบบสอบถามโดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +๑ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง -๑ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ .๐๕ ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน ๒๐ ข้อ ใช้ได้ทั้ง ๒๐ ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC เท่ากับ .๖๗ – ๑.๐๐

๔.๖ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้เพื่อประเมินความเหมาะสมและถูกต้อง

๔.๗ นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐ คน

๔.๘ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยการพิจารณาคุณภาพ ด้านอำนาจจำแนกรายข้อ(Discrimination Power) โดยใช้ t - test ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง ๑.๗๘- ๕.๑๙ ในการหาความเชื่อมั่น(Reliability)ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าประสิทธิภาพ(α -Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๘๕

๔.๙ นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๕.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำงานวิจัย ขออนุญาตจากรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

๕.๒ หลังจากได้รับอนุญาตจากรองอธิการบดี แล้ว ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา จำนวน ๑๙๑ รูป/คน ซึ่งก่อนแจกแบบสอบถามได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจแบบสอบถามที่ตอบแล้ว และผู้ศึกษาจะมาเก็บในวันถัดไปตัวตนเอง การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน ๑๙๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๕.๓ เก็บแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์และลงรหัสแบบสอบถามโดยเรียงเลขจากเลขที่น้อยไปหาเลขที่มาก

๕.๔ เตรียมแบบสอบถามที่เรียงเลขไว้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๖.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบนำแบบสอบถามความสมบูรณ์ของการตอบแล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form) เฉพาะตอนที่ ๑ แจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละนำแบบสอบถามตอนที่ ๒ ที่ลงรหัส (Coding Form) ให้คะแนนระดับความคิดเห็นนำคะแนนไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยสรุปข้อเสนอแนะตามข้อมาแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผลการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๑.ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศคฤหัสถ์ จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒๐ มีอายุ ๑๘-๒๒ ปีขึ้นไป จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๐ และกำลังเรียนระดับชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๖๐

๒.ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสี่ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความซื่อตรง (หลักขรราวาสธรรม ๔) รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้นำ (หลักพรหมวิหาร ๔) ด้านความรับผิดชอบ (หลักอิทธิบาท ๔) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย (หลักสัมปทา ๔) ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

๑) **ด้านความรับผิดชอบ (หลักอิทธิบาท ๔)** พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากหนึ่งข้อ ระดับปานกลางสามข้อ อยู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๓ ที่ว่า ตั้งใจเรียนในทุกหมวดการเรียนรู้ด้วยอุทิศใจ ผักไผ่เรียนรู้ รองลงมาคือ ข้อที่ ๔ ที่ว่า เชื่อฟัง และปฏิบัติตามอยู่ในโอวาทของอาจารย์เสมอพอใจในคำสั่งของอาจารย์ เพียรพยายามศึกษา คิดไตร่ตรองตามที่ท่านสั่งสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ ๑ ที่ว่า นักศึกษาพยายามตั้งใจเรียนในทุกรายวิชา

๒) **ด้านความมีระเบียบวินัย (หลักสัมปทา ๔)** พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลาง สี่ข้อ อยู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ ที่ว่า ใช้รถใช้ถนนปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด รองลงมา คือ ข้อที่ ๑ ที่ว่า มีความสมารถสามัคคีในหมู่คณะสามารถวางตัวและปรับตัวเข้ากับหมู่คณะได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ ๔ เข้าแถวรับบริการต่าง ๆ อย่างมีระเบียบและรู้จักกาลเทศะในการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น

๓) **ด้านความซื่อตรง (หลักขรราวาสธรรม ๔)** พบว่า นักศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางห้าวข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ ที่ว่า เพียรพยายามประพฤติปฏิบัติตนให้สมกับสภาพ การเป็นนักศึกษา ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ไม่เสเพลเสพติดให้โทษ ไม่เล่นการพนัน และไม่มั่วสุมอบายมุขทั้งปวงตระหนักเสมอว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีรองลงมา คือ ข้อที่ ๓ ที่ว่า เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและเผยแผ่หลักธรรมทางศาสนากับชุมชน และท้องถิ่นของนักศึกษาเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ ๕ ที่ว่า รู้จักเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นประโยชน์ส่วนรวมทรัพย์สินสมบัติของมหาวิทยาลัย

๔) **ด้านการพัฒนาผู้นำ (หลักพรหมวิหาร ๔)** พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางที่สี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ ที่ว่า สามารถทำงานกับผู้อื่นตามหน้าที่และบทบาททั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ ข้อที่ ๑ ที่ว่า สามารถปฏิบัติและรับผิดชอบต่อที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ ๓ ที่ว่า สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

๔.อภิปรายผล

จากรูปผลการวิจัย การจำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่สี่ด้าน คือ ความรับผิดชอบ (หลักอิทธิบาท ๔) ด้านความมีระเบียบวินัย (หลักสัมปทา ๔) ด้านความซื่อตรง (หลักขรราวาสธรรม ๔) ด้านการพัฒนาผู้นำ (หลักพรหมวิหาร ๔) สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

๔.๑ **การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด** พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสี่ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า นักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและส่งเสริม และส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ ตามช่วงวัยบนพื้นฐานของความเป็นไทยและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดังเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้จัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัย **ฐิติวัธน์ สุขป้อม (๒๕๕๗)** ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม

จริยธรรมสูง อยู่ในระดับมาก เพราะว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาบุคลากรในสังคม โดยเฉพาะ นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะต้องนำความรู้ ความสามารถ และต้องปรับตัวให้ เข้ากับบริบทสังคมไทยที่เปลี่ยนไป และต้อง สามารถ นำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปประยุกต์ใช้ในการ ทำงาน และเรียนรู้ในสังคมได้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความซื่อตรง (หลักพราวาสธรรม ๔) อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับ ๓.๒๓ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษามีความซื่อตรง ประหยัด ซื่อสัตย์ตรงต่อเวลา มีน้ำใจ และยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ติงามอยู่เสมอ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และเผยแผ่หลักธรรมทางศาสนากับชุมชนและท้องถิ่นของนักศึกษาเสมอ ดังที่ ผกา สัตยธรรม(๒๕๕๔) ได้ กล่าวถึง การใช้จริยธรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งผู้เรียนควรคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ได้แก่ การ มีฉันทะ คือ ความพึงพอใจในการมีความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จและต้องมีความพอใจร่วมกันในผลงานกลุ่ม การมีความร่วมมือ เป็นคุณธรรมที่ต้องใช้ในการร่วมประชุมปรึกษาเพื่อวางแผนการทำงานเป็นการฝึกความสามัคคีและความรับผิดชอบ การมีความ ยุติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมีระเบียบวินัย (หลักสัมปทา ๔) อยู่ในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษายังไม่รู้จักการเสียสละและแบ่งปันสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มใจและยังไม่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ไม่ให้ ความเคารพและเชื่อฟังผู้มีอาวุโสกว่า ไม่เข้าแถวรับการบริการต่าง ๆ อย่างมีระเบียบและรู้จักกาลเทศะในการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น ขณะเดียวกันนักศึกษาก็ยังไม่เชื่อในผลของการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งสอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก ที่กล่าวว่า พุทธธรรมแสดง หลักการไว้ว่า การที่บุคคลจะมีชีวิตที่ดีงาม ประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องมีกระบวนการฝึกฝนตนเองซึ่ง หลักไตรสิกขาเป็น หลักธรรมแห่งการศึกษาสำหรับการฝึกอบรมกาย วาจา ใจ ให้เจริญงอกงาม ช่วยการพัฒนาให้บุคคลได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีคุณค่า

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

๑.ด้านความรับผิดชอบ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัย

มหาภูมิราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๓ ที่ว่า ตั้งใจเรียนในทุกหมวดการเรียนรู้ด้วยจิตใจ ฝึกฝนเรียนรู้ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ อธิบายได้ว่า ผู้ปกครองต้องการให้ เด็กและบุตร ลูกหลาน เยาวชนตั้งใจเรียน พัฒนาดตนเองให้เป็นคนมีความรู้ ความสามารถ มีศีล และมีธรรม มีอนาคตที่ดี เป็นคนดีของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ นิลพงษ์(๒๕๕๒) ได้ทำการวิจัยการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเรื่องจริยธรรมของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนมีจริยธรรมสูง ๓ ด้าน คือ ความรักผิชอบ ความมีเหตุผล และความกตัญญู กตเวที คุณลักษณะทางจริยธรรมระดับปานกลาง ๘ ด้าน คือ ความอดสาหะ ความสามัคคี ความเสียสละ ความประหยัด ความมี ระเบียบวินัย ความยุติธรรมและความกรุณา

๒.ด้านความมีระเบียบวินัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราช วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านความมีระเบียบวินัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๒ ที่ว่า ใช้ รถใช้ถนนปฏิบัติตามกฎจราจรอย่าง มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษาได้เรียนรู้กฎ จราจร รู้ผิดรู้ชอบ รู้ดีรู้ชั่ว และมีตำรวจคอยกวดขันในเรื่องนี้อย่างเคร่งครัด รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุ มณฑา แก่นกุล(๒๕๕๔) ได้ศึกษาด้านการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจริยธรรม ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ สำนักงานประถมศึกษาอำเภอตะเภา จังหวัดชุมพร พบว่า “นักเรียนมีจริยธรรมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านความ ใฝ่รู้ ความอดทน ความประหยัด ความเมตตากรุณา ความยุติธรรม นักเรียนมีจริยธรรมอยู่ระดับปานกลาง สรุปได้ว่า การพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในชุมชนนั้น ต้องอาศัยคุณธรรมภายในและความมีจริยธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอมที่สำคัญ จึงจะสามารถทำให้การพัฒนาใด ๆ นั้นเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ต้องการได้อย่างแท้จริง

๓.ด้านความซื่อตรง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราช วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านความซื่อตรง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาพยายาม ประพฤติตนให้สมกับสภาพการเป็นนักศึกษา ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ไม่เสพสิ่งเสพติดให้โทษ ไม่เล่นการพนัน และไม่มั่วสุมอบายมุข

ทั้งปวง ตระหนักเสมอว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษา มีทั้ง เพศบรรพชิต และคฤหัสถ์ อาจจะมีผลจากความละเอียดและความเกรงกลัว คือ มีหิริและโอภวัฏฐพะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมาน ขาล เครือ(๒๕๖๓) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมความซื่อสัตย์โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ เป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบถามค่านิยมเชิงสังคมและแบบสอบถาม วัดความซื่อสัตย์ พบว่าค่านิยมเชิงสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกและความ ซื่อสัตย์นักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครกับจังหวัด ชัยภูมิ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน แสดงว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมและเพศน่าจะมีผลต่อความ ซื่อสัตย์สุจริต

๔.ด้านการพัฒนาผู้นำ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา ด้านการพัฒนาผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๒ ที่ว่า สามารถทำงานกับผู้อื่นตามหน้าที่และ บทบาททั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษาทั้งเพศบรรพชิตและคฤหัสถ์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นตามหน้าที่และบทบาททั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ สุจริต เพียรชอบ ที่ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะของเยาวชนที่พึงปรารถนา ผลการศึกษาพบว่า เยาวชน ชายเป็นผู้ที่มีความหนักแน่นอดทนมีกำลังใจ เข้มแข็ง มานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ เยาวชนเป็นผู้สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นเข้ากับผู้อื่นได้ทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย มีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีธรรมาจริย ไม่เย่อหยิ่ง ถือตัวร่วมกับผู้อื่นเข้ากับผู้อื่น ได้ดี และมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบ (Fact Findings) ดังต่อไปนี้

๑.ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยควร เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความ ซื่อตรง ด้านการพัฒนาผู้นำต่อไป

๑.๒ ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อที่ ๓ ที่ว่า ตั้งใจ เรียนในหมวดการเรียนรู้อยู่ด้วยอุทิศตัวอุทิศใจ ผักใฝ่เรียนรู้ ดังนั้น ทางมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษา ให้ดำเนินการต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ ๔ ที่ว่า กตัญญูรู้คุณของบิดามารดา เพียรพยายามตั้ง มั่นในความกตัญญู ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะนำมาปรับปรุงแก้ไขการกตัญญูรู้คุณบิดามารดา อย่างมีเหตุผล

๑.๓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต อภัยภูฏา ด้านความมีระเบียบวินัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อที่ ๒ ที่ว่า นักศึกษาใช้รถใช้ถนน ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด ดังนั้น ทางมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนส่งเสริมนักศึกษา ให้ดำเนินการต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ ๔ ที่ว่า เข้าแถวรับบริการต่าง ๆ อย่างมีระเบียบและรู้จักกาลเทศะในการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นดังนั้น มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงแก้ไขการเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ อย่างมีระเบียบและรู้จักกาลเทศะ

๑.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต อภัยภูฏา ด้านความซื่อตรง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๒ ที่ว่า เพียรพยายามประพฤติปฏิบัติ ตนให้สมกับสภาพ การเป็นนักศึกษา ไม่สุบสุพรี ไม่ดื่มสุรา ไม่เสพลิงเสพติดให้โทษ ไม่เล่นการพนัน และไม่มั่วสุมอบายมุขทั้งปวง ตระหนักเสมอว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ ๕ ที่ว่า รู้จักเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นประโยชน์ส่วนรวม

รักษาทฤษฎีสมบัติของมหาวิทยาลัย ดังนั้น ทางมหาวิทยาลัยควรปรับปรุงแก้ไข ให้นักศึกษารู้จักเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นประโยชน์ส่วนรวม รักษาทรัพย์สมบัติของมหาวิทยาลัย ให้มากยิ่งขึ้น

๒.ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย การจำแนกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามแนวพุทธ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญที่วิจัยต่อไปคือ

๒.๑ ควรศึกษาสภาพ ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๒.๒ ควรศึกษาการสร้างรูปแบบการสอนตามแนวเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ต่อไป

บรรณานุกรม

ฐิติวัธน์ สุขป้อม(๒๕๕๗) การวิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม,วารสารเกษมบัณฑิต, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑: January - June, ๒๕๕๗

นพมาศ อีระเวคิน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๔.

จักรพงษ์ นิลพงษ์. “การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒.

สมาน ชาลีเครือ. (๒๕๖๓). ค่านิยมที่พึงประสงค์และลักษณะคนไทยที่ดี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.gotoknow.org/posts/๓๓๖๘๘๗>
สุมนธา แก่นกุล. “การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยะโฮ๊ะ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชุมพร”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๔.

R.V Krejcie & E.W Morgan. Education and Psychological Measurement. Vol. ๓๐, ๑๙๗๐, pp